

Motion till riksdagen 2010/11:A2

av **Ylva Johansson m.fl. (S)**
med anledning av framst. 2009/10:RRS28

Riksrevisionens styrelses framställning om styrningen inom arbetsmarknadspolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Riksrevisionens framställning om styrningen inom arbetsmarknadspolitiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att initiera fler effektutvärderingar inom det arbetsmarknadspolitiska området.

Motivering

Riksrevisionen har granskat styrningen inom arbetsmarknadspolitiken. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten Styrning inom arbetsmarknadspolitiken – Mål, styrkort och modeller för resursfördelning (RiR 2010:01). Riksrevisionen har undersökt om styrningen inom arbetsmarknadspolitiken är effektiv och konsistent. Den sammanfattande slutsatsen från granskningen är att regeringens och Arbetsförmedlingens styrning, uppföljning och återrapportering av arbetsmarknadspolitiken är svag.

Av granskningen framgår vidare att Arbetsförmedlingen inte alltid arbetar effektivt och inte heller alltid använder sig av utvecklade och tillförlitliga arbetsmetoder. I likhet med Riksrevisionen anser vi att det är en förutsättning för att målen för arbetsmarknadspolitiken ska kunna nås, men också för att Arbetsförmedlingen ska kunna säkerställa en enhetlig, rättssäker och likvärdig service till sina olika kunder. Vi noterar dock att Arbetsförmedlingen nu har aviserat åtgärder för att fortsätta utveckla sina interna styrinstrument.

En central iakttagelse i granskningen är att regeringen sällan använder sig av effektutvärderingar vid bedömning av Arbetsförmedlingens verksamhet

Fel! Okänt namn på

och resultat. Avsaknaden av effektutvärderingar och bristande preciseringar av de mål som formulerats för arbetsmarknadspolitiken försämrar regeringens möjligheter att rättvisande återrapportera resultatet av Arbetsförmedlingens verksamhet till riksdagen. Det försämrar också riksdagens möjligheter att bedöma om fastställda mål inom området har uppnåtts. Vi anser att regeringen bör ta initiativ till fler effektutvärderingar inom det arbetsmarknadspolitiska området.

Styrelsen föreslår att riksdagen begär att regeringen tar ytterligare initiativ för att utveckla styrningen, uppföljningen och återrapporteringen av Arbetsförmedlingens verksamhet.

Brister i regeringens arbetsmarknadspolitik

Från och med hösten 2006 till och med våren 2010 har regeringen fokuserat arbetsmarknadspolitiken på i huvudsak jobbgarantin för långtidsarbetslösa och matchning/utökat sökande av jobb. Platserna i arbetsmarknadspolitiska åtgärder som är utbildande och kompetenshöjande såsom arbetsmarknadsutbildningar har minskat kraftigt. De innebär att många arbetslösa inte får del av utbildningsinsatser som kan leda till jobb.

Bland de sammantagna konsekvenserna av den förda arbetsmarknadspolitiken vill vi socialdemokrater särskilt nämna omfattande utträde ur arbetslöshetsförsäkringen, försämrad rättssäkerhet för arbetssökande, försämrad kvalitet i insatserna arbetssökande kan ta del av med risk för längre arbetslöshetsperioder som konsekvens, undanträngning av reguljära anställningar, indikationer på att matchningen under perioden blivit sämre och att utsatta grupper situation på arbetsmarknaden inte förbättrats.

Vi delar den kritik gentemot regeringen som bl.a. Riksrevisionen framhållit – att de tjänster som Arbetsförmedlingen ska upphandla av kompletterande aktörer är svåra att upphandla i alla dimensioner och att det varit svårt både att mäta kvaliteten på tjänsterna och kontrollera deras utförande.

Vi är även kritiska till att regeringen undvikit att seriöst arbeta med jämställdhetsfrågan inom arbetsmarknadspolitiken. Funktionshindrade, och framför allt funktionshindrade kvinnor, har uppvisat lägre sysselsättningsgrad, längre arbetslöshetstider och högre arbetslöshet än befolkningen i övrigt.

Vi sätter jobben först

På en arbetsmarknad i snabb utveckling får allt fler av oss uppleva perioder av arbetslöshet. Även tiden mellan två jobb måste vara en tid av lärande och utveckling – inte en tid av utslagning då man tvingas sänka sina anspråk på vad arbetslivet har att erbjuda. Vi vinner alla på att den tiden är snabbt övergående och att människor kommer vidare i arbetslivet.

De personer som står längst ifrån arbetsmarknaden har ofta det gemensamt att de har en utbildning som är för kort eller inte svarar mot arbetslivets krav. Därför måste Arbetsförmedlingen förmedla ny och bättre anpassad kompe-

Fel! Okänt namn på

tens, inte bara jobb som svarar mot befintlig kompetens. Vi socialdemokrater vill göra om delar av Arbetsförmedlingen till en kompetensförmedling. För att stärka näringslivets konkurrenskraft och ge människor ökade möjligheter vill vi investera brett i utbildning. Den nya kompetensförmedlingen ska vara för alla och fungera för alla – inte bara vid arbetslöshet utan också när man vill byta från ett jobb till ett annat eller hitta relevant utbildning. Både låg- och högutbildade kan kunna få adekvat hjälp att matcha sin kompetens mot arbetsmarknadens behov, eller öka sin kunskap.

Kompetensförmedlingen ska använda den mångfald av utbildningsmöjligheter som finns i samhället – hos institut, företag, yrkesutbildare, vuxenutbildning, högskolor och folkhögskolor. Den ska också erbjuda relevanta arbetsmarknads- och yrkesutbildningar. Vi vill se ett brett kunskapslyft i Sverige och en kompetenskommission med företrädare för näringslivet, kommunerna, staten och parterna som bidrar till att utbudet av utbildningsplatser stämmer med framtida kompetensbehov på arbetsmarknaden. Vi menar att det behövs en starkare samverkan och ett ökat inflytande lokalt och regionalt.

Arbete är grunden för den egna försörjningen – och för hela samhällets försörjning. Vi måste öppna nya möjligheter till arbete för personer som har svårt att orka ett heltidsjobb, eller som bara klarar en viss typ av jobb. Det måste bli lätt att bidra, oberoende av hur många timmar eller vilket jobb det handlar om. Varje arbetad timme behövs. Arbetslivet måste bli inkluderande. Vi socialdemokrater vill utveckla en utvidgad arbetsmarknad för personer med stora svårigheter att få jobb. En fungerande arbetslinje behöver någon form av utvidgad arbetsmarknad. Staten bör ta initiativ till att tillsammans med kommuner, regioner, näringsliv, ideella organisationer och sociala företag pröva olika former för varaktiga subventionerade anställningar för dem av oss som står längst från arbetsmarknaden. Detta ska givetvis ske i samverkan med arbetsmarknadens parter. Det ska vara samhällsnyttiga arbetsuppgifter som inte annars utförs. Arbetslinjen ska gälla för alla. Ingen människa ska lämnas i passivitet och med känslan att inte få vara med och bidra fast man vill.

Stockholm den 11 oktober 2010

Ylva Johansson (S)

Raimo Pärssinen (S)

Patrik Björck (S)

Johan Andersson (S)

Maria Stenberg (S)

Ann-Christin Ahlberg (S)

Kerstin Nilsson (S)